

ISSN 0134 — 6393

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
САДІВНИЦТВА**

засновано в 1926 р.

**Частина 2
Економіка**

**ВИПУСК
76**

Умань — 2011

УДК 63(06)

Включено до переліків №1 і №6 фахових видань ВАК України з сільськогосподарських та економічних наук (Бюлетень ВАК України №8 і №11, 2009 рік).

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками Уманського національного університету садівництва та інших навчальних закладів Міністерства аграрної політики України та науково-дослідних установ УААН.

Редакційна колегія:

А.Ф. Головчук — доктор техн. наук (відповідальний редактор),
В.В. Манзій — кандидат с.-г. наук (заступник відповідального редактора),
О.І. Здоровцов — доктор економ. наук, Л.В. Молдаван — доктор економ. наук,
А.С. Музиченко — доктор економ. наук, О.О. Непочатенко — доктор економ. наук,
Ю.О. Нестерчук — доктор економ. наук, О.М. Шестопад — доктор економ. наук,
О.О. Школьник — доктор економ. наук,
В.С. Уланчук — доктор економ. наук, С.П. Полторецький — кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар).

Рекомендовано до друку вченою радою УНУС, протокол № 6 від 15 червня 2011 року.

Адреса редакції:

м. Умань, Черкаської обл., вул. Інститутська, 1.

Уманський національний університет садівництва, тел. : 3–22–35

Свідectво про реєстрацію KB № 13695 від 03.12.07 р.

© Уманський національний університет садівництва, 2011

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 2

ЕКОНОМІКА

<i>А.Ф. Головчук, О.О. Непочатенко, Б.С. Гузар, Г.Ю. Ягода</i>	КРЕДИТНІ ВАЖЕЛІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОФОРМУВАНЬ.....	8
<i>В.К. Збарський, О.О. Непочатенко</i>	ОСОБИСТЕ СЕЛЯНСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО У ЗАБЕЗ- ПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	19
<i>Ю.Л. Зборовська</i>	ЧИННИКИ УСПІХУ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕ- РОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	28
<i>С.М. Колотуха, Н.А. Телічко</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДЕРЖАВ- НОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	34
<i>М.І. Мальований</i>	СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НЕДЕР- ЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	41
<i>Р. П. Мудрак</i>	МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ДОСВІД США.....	50
<i>О.О. Поліщук</i>	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОВОЧЕВОЇ ГАЛУЗІ.....	56
<i>Д.К. Семенда, О.О. Поліщук</i>	НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПО- ДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	62
<i>О.М. Світовий</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	67
<i>І.А. Бержанірі</i>	МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ.....	75
<i>Г.Ф. Мазур</i>	ПЕРСПЕКТИВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРО- ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ.....	83
<i>С.А. Байдюк</i>	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ТД “КАТЕРИНОПІЛЬСЬКА ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВА ГРУПА”.....	89

<i>С.А. Власюк, Л.В. Барабаш</i>	ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ПРИ ОПОДАТКУВАННІ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	93
<i>Ю.Б. Березюк</i>	ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЙОГО ЕКСПОРТНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.....	97
<i>М.А. Вуйченко</i>	ОБГРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	106
<i>Т.О. Гнатюк</i>	СТАН ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	113
<i>А.В. Льченко, І.В. Давидова, І.Г. Коцюба</i>	МАТЕМАТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ОБ'ЄМІВ УТВОРЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В МІСТІ ЖИТОМИРІ.....	118
<i>О.В. Жарун</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	125
<i>І.В. Ткачук</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	131
<i>Д.К. Семенда, Л.А. Корінний</i>	ІНТЕНСИФІКАЦІЯ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА.....	141
<i>Н.В. Бондаренко</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КРЕДИТУ.....	148
<i>Н.І. Гвоздеї</i>	ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ...	153
<i>Т.Є. Кучеренко</i>	ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	161
<i>С.А. Власюк, Н.В. Бондаренко</i>	ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	167
<i>Т.В. Сокольська</i>	ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....	174
<i>О.М. Саковська</i>	ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА.....	180

<i>Н.Г. Пінчовська</i>	МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	187
<i>Н.О. Мосейчук, Т.І. Бортник</i>	СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ МАРКЕТОЛОГА.....	197
<i>К.М. Мельник</i>	ФІНАНСОВІ МОЖЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИЧИХ КООПЕРАТИВІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	203
<i>О.Ф. Кирилюк</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ПРОДОВОЛЬЧОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	213
<i>Л.А. Євчук</i>	ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	221
<i>О.В. Гвоздь</i>	АНАЛІЗ МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛADOVA ОЦІНКИ ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ.....	228
<i>П.М. Боровик, Н.О. Бікадорова</i>	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ..	235
<i>С.А. Власюк</i>	КОНСТРУКТИВНІ НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	245
<i>О.М. Демкова</i>	ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	254
<i>О. А. Кузьменко</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ГРЕЧКИ.....	265
<i>Л.В. Барабаш, Н.В. Бондаренко</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	272
<i>Т.П. Бечко</i>	КРЕДИТНІ РИЗИКИ В СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ.....	276
<i>Ю.О. Махортов, В.М. Зюбін</i>	РЕГІОНАЛЬНА СИСТЕМА СТРАХУВАННЯ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	282
<i>Н. О. Пачева</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОХОДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ „ІНСТИТУТ”.....	293

<i>Г.Ю. Родащук</i>	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПОЛЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ. 298
<i>П.П. Семченко, Т.І. Бортник</i>	ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН НА ПРИКЛАДІ ПАТ «УМАНЬФЕРММАШ»... 313
<i>М. А. Слатвінський</i>	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ..... 318
<i>М.М. Коцутарий, В.Ф. Мервенецька</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 328
<i>Л.А. Богданець</i>	РОЛЬ ВЛАСНИХ І ЗАКРІПЛЕНИХ ДОХОДІВ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ..... 337
<i>Л.В. Барабаш</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ..... 342
<i>Л.Д. Тулуш, О.Т. Прокотчук</i>	ФУНКЦІОНАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЩОДО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА..... 347
<i>О.С. Тригубенко</i>	ДОСВІД ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНУТИХ КРАЇН У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ..... 354
<i>Л.М. Худолій</i>	ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПРОЦЕСНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОМБІКОРМОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ..... 363
<i>О.Г. Чирва, К.А. Олійник</i>	ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 368
<i>Л.А. Гаврилюк</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ РОЗМІРІВ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ГОСПОДАРСТВАХ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА..... 375
<i>А.О. Харенко, О.Л. Бурляй</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ВРХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... 384
<i>Г.Б. Бобов, О.В. Гринчак, О.Х. Давлетханова</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРОПРОМИСЛОВИХ ІНТЕГРОВАНИХ ФОРМУВАНЬ..... 394

The activation of export is one of positive factors stimulating the economic growth in Ukraine. The article highlights the tendencies of the development of export activity of food processing enterprises in Vinnytsia region, the level of their export management. The influence of the factors on the economic efficiency of export is investigated.

Key words: export, food processing enterprises, economic efficiency.

УДК 332.025.12

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

С.М. КОЛОТУХА, кандидат економічних наук,
Уманський національний університет садівництва

Н.А. ТЕЛІЧКО, кандидат економічних наук,
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Проаналізовано стан і перспективи розвитку системи державного соціального страхування в Україні та обґрунтовано напрями її подальшого реформування.

Система соціального страхування відіграє важливу роль, створюючи умови для економічного захисту громадян, забезпечуючи соціальну захищеність суспільства і є невід'ємною складовою соціальної політики держави, оскільки вона є важливим елементом процесу економічного розвитку, підвищує добробут суспільства, створює умови для соціального прогресу.

Тема реформування соціального страхування є надзвичайно актуальною, але у вітчизняних дослідженнях їй приділено недостатньо уваги, тому існує необхідність подальшого обґрунтування напрямів реформування системи соціального страхування в умовах посткризового періоду розвитку економіки України.

Вивченню проблем реформування і перспектив розвитку системи соціального страхування присвятили свої праці В. Грушко, В. Гречко, Є. Бершатецька, Н. Внукова, А. Колосок, В. Роїк, О. Бобир, Н. Дубровіна, Л. Бабич, Л. Васечко, О. Беліков та ін. Але на нашу думку ще недостатньо дослідженими залишаються проблеми неузгодженості механізму взаємодії та напрямів реформування діючої системи соціального страхування, що спиратимуться на сучасний стан економічних та суспільних відносин в Україні.

Перераховане зумовлює необхідність подальшого дослідження шляхів розвитку системи соціального страхування та напрямів її реформування в Україні.

Методика дослідження. В статті використано економіко-статистичні методи дослідження, зокрема монографічний, табличний, графічний методи і метод порівняння.

Результати дослідження. Соціальне страхування — це гарантована державою система заходів щодо забезпечення громадян у старості, на випадок захворювання, втрати працездатності, щодо підтримки материнства та дитинства, а також з охорони здоров'я членів суспільства в умовах безкоштовної медицини. Здійснюється шляхом формування централізованих страхових фондів з внесків роботодавців, працівників та держави. Фонди створюються для певних видів соціальних випадків, що регулюються соціальною політикою держави відповідно до міжнародних норм [1].

Кошти Фондів соціального страхування використовуються на: виплату застрахованим допомоги з тимчасової непрацездатності, вагітності і пологах, при народженні дитини, а також на поховання; фінансування санаторно-курортного лікування та оздоровлення працюючих та членів їх сімей; фінансування (дотація) дитячих оздоровчих таборів, студентських оздоровчо-спортивних таборів і позашкільне обслуговування, часткове утримання санаторіїв-профілакторіїв, що підпорядковані професійним спілкам; створення резерву коштів для забезпечення виплат та надання послуг працюючим особам; покриття витрат Фонду, пов'язаних із здійсненням обов'язкового державного соціального страхування [2].

Сьогодні в Україні існує чотири фонди соціального страхування, які здійснюють загальнообов'язкове соцстрахування. З 1 січня 2011 року в нашій країні впроваджено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, який сплачується лише до Пенсійного фонду України (далі — ПФУ) (рис. 1).

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі ЄСВ) — консолідований страховий внесок, що одночасно мобілізується до всіх фондів у сфері державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Відповідно до нововведень ПФУ консолідує спільні для всіх фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування функції, такі як:

- облік платників єдиного внеску;
- збір та облік страхових коштів;
- контроль за нарахуванням та сплатою єдиного внеску;
- подання звітності з єдиного внеску [3].

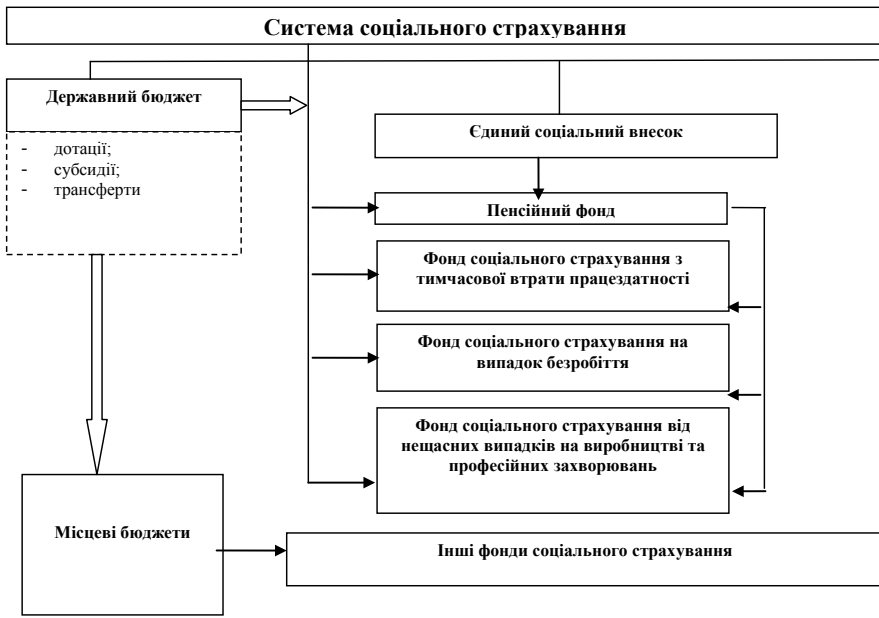

Рис. 1 Механізм взаємодії системи державного соціального страхування в Україні*

*Узагальнено авторами

Разом з тим перераховані вище фонди продовжують свою діяльність та не підлягають розформуванню. До кола їх обов'язків, як і раніше, належить цільове використання коштів у межах своїх повноважень та проведення у зв'язку з цим перевірок страховальників.

Нарахування єдиного внеску відповідно до нового законодавства відбувається за ставками наведеними у табл. 1.

Як вже зазначалося вище, практично всі права з адміністрування ЄСВ сьогодні надано ПФУ. Тобто, ПФУ сьогодні є центральним органом виконавчої влади, що здійснює керівництво та управління солідарною системою загальнообов'язкового державного страхування. проводить збір, акумуляцію та облік страхових внесків ЄСВ. Крім того, даний фонд продовжує виконувати свої функції такі, як призначення пенсії та підготовка документів для їх виплати, забезпечення своєчасного і в повному обсязі фінансування та виплату пенсій, допомоги на поховання, інших соціальних виплат, які згідно із законодавством здійснюються за рахунок коштів ПФУ, здійснення контролю за цільовим використанням коштів ПФУ. Діяльність ПФУ спрямовується та

координується Кабінетом Міністрів України через Міністерство праці та соціальної політики України.

1. Ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [3]

Платники єдиного соціального внеску	За кого сплачують	База (об'єкт) справляння	Ставка єдиного соціального внеску	
			утримання	Нарахування
Роботодавці — юридичні особи, що використовують найману працю — фізичні особи-підприємці, що використовують працю найманих працівників (до 10 осіб) — самозайняті особи, що використовують найману працю (до 4-ох осіб)	Наймані працівники	Зарплата		від 36,76% до 49,7%
		Якщо працівник — інвалід	3,6%	36,3% для бюджетних установ 8,41%
		Лікарняні (5+решту днів)	2,0%	33,2%
	Фізичні особи, з якими укладений ЦПД	Винагорода за виконання робіт (надання послуг) за ЦПД	2,6%	34,7%
Фізичні особи – підприємці загальносистемники Самозайняті особи (ст.14.1.226 ПКУ)	За себе	Сума доходу (прибутку), отримана від їхньої діяльності, обчислена за правилами ст. 177 ПКУ що підлягає оподаткуванню податком з доходів, але не більше мак-симальної межі (15 прожит. мін.)		34,7% обов'язково 36,6% (якщо добровільно +ФССзТВП) 36,21% (якщо добровільно + ФСНВ) 38,11% (якщо добровільно +ФССзТВП+ ФСНВ)
Фізичні особи– підприємці спрощенці	За себе	Фіксована сума, що не залежить від розміру доходу		

Власні надходження до Пенсійного фонду у 2009 році становили 111 млрд 407 млн 137,5 тис грн (з урахуванням залишку — 114 млрд 913 млн 337,5 тис. грн), зокрема обов'язкові кошти підприємств — 92 млрд 35 млн 712,3 тис. грн, обов'язкові вклади громадян — 5 млрд 658 млн 653,1 тис грн

Сума коштів Держбюджету в дохідній частині ПФУ склала 35 млрд 822 млн 793,1 тис грн

До Пенсійного фонду за 2010 рік надійшло 183 565,2 млн гривень. При цьому, власні надходження склали 119 342,7 млн грн

З Державного бюджету України на фінансування пенсійних програм виділялися кошти із загального та спеціального фондів. Загальна їх сума становила 64 086,5 млн грн, в тому числі 59 963,8 млн грн — кошти загального фонду, 4 122,7 млн грн — кошти спеціального фонду.

Надходження коштів за додатковими зборами на виплату пенсій, які зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України, склали 4 138,2 млн гривень. В загальному обсязі цих надходжень найбільше коштів

надійшло з послуг операторів стільникового рухомого зв'язку — 1 358,0 млн грн, або 32,8% загального обсягу надходжень, з операцій по відчуженню легкових автомобілів — 1 279,1 млн грн, або 30,9%, з операцій купівлі-продажу валюти — 1 005,1 млн грн, або 24,3 відсотка [6].

Запровадження єдиного внеску дозволило підвищити ефективність роботи фондів соціального страхування у зв'язку з уникненням дублювання ними функцій з обліку платників внесків, спростити процедуру взаємодії платників страхових коштів з фондами соціального страхування, а також консолідувати функції обліку платників єдиного внеску, обліку страхових коштів, прийняття звітності щодо їх сплати, контролю за повнотою та своєчасністю справляння єдиного внеску, стягнення заборгованості в органах Пенсійного фонду України. Казначейське обслуговування коштів єдиного соціального внеску прискорило розрахунки за страховими коштами, що обліковуються на рахунках органів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування [4].

Однак передача функцій з адміністрування ЄСВ до Пенсійного фонду має як переваги так і недоліки, що наочно видно на рис. 2.

Таким чином, як наслідок запровадження єдиного соціального податку розмір нарахування на фонд оплати праці буде знижено, а фонди соціального страхування автоматично недоодержать значні суми для виконання своїх страхових зобов'язань. Наприклад, у держбюджеті Росії передбачено колосальні кошти для компенсації цих сум, проте він важко витримує такі навантаження. На відміну від Росії, в Україні запровадження єдиного соціального податку може привести до руйнування системи соціального страхування взагалі.

Можна беззаперечно констатувати, що у сформованих умовах система соціального страхування не є такою за визначенням, а більш належить до сфери соціального забезпечення. ЄСВ нічим не відрізняється від інших податків та зборів. Соціальним він вважається лише формально, тому що теоретично й практично може втратити цільову функцію.

Крім того, як показує практика Росії, перехід до системи єдиного соціального внеску не розв'язав проблеми збільшення дохідної частини бюджетів страхових соціальних фондів, а, навпаки, загострив питання їхньої дефіцитності [5].

Єдиним шляхом зміцнення фінансових можливостей системи є істотне збільшення середньої заробітної плати, тому що високі зарплати — запорука високих відрахувань до фондів соціального страхування й, отже, вагомий крок до євроінтеграції, тобто впровадження європейських соціальних цінностей [5].

Скорочуючи систему соціального страхування, ми будемо систему ринкових відносин у соціальній сфері, але при цьому забуваємо, що в цивілізованій Європі суспільні блага розподіляються відповідно до принципів

соціальної справедливості й суспільної солідарності. Крім того, введення у цій сфері ринкових відносин вимагає в першу чергу негайного введення страхової медицини, переходу до дієвої трьохрівневої пенсійної системи та реформування системи соціального страхування взагалі.

Рис. 2 — Переваги та недоліки передачі окремих функцій стосовно адміністрування єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду*

*Узагальнено авторами

Висновок. Отже, зрозуміло, що проблеми соціальної захищеності загострюються у кризові або перехідні періоди, коли за об'єктивними причинами знижуються рівень життя, погіршується медичне обслуговування, скорочується рівень доходів, що часом не досягає прожиткового мінімуму. Переломити цей негативний тренд можна лише на основі системних заходів з радикальної модернізації соціальної сфери. Все це обумовлює реформування існуючої або створення нової системи соціального захисту, яка включатиме в себе широкий спектр різноманітних елементів, форм, методів, механізмів, систем і інститутів управління соціальними ризиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” № 2017– III від 05.10.2000 р. із змінами та доп. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2017–14>.
2. Закон України “Про розмір внесків на деякі види загальнообов’язкового державного соціального страхування” від 11 січня 2001 р. N 2213–III із змінами та доп. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2017–14>.
3. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” № 2464–17 від 08.07.2010р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2464–17>.
4. Позитивні наслідки запровадження єдиного соціального внеску — підсумки I кварталу 2011 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/printable_article?art_id=244179234 Урядовий портал.
5. Гречко В. Реформирование социального страхования — концептуальные подходы / В. Гречко // Вестник государственного социального страхования. — 2005. — №5. — С. 6–9.
6. Інформація про виконання показників бюджету Пенсійного фонду України за 2010 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article?art_id=172721&cat_id=94750.

Одержано 10.02.11

Система социального страхования является частью социальной политики государства и важным элементом процесса его экономического развития, что в свою очередь влияет на экономическую и социальную защищенность граждан и общества, создавая условия для социального прогресса.

Ключевые слова: Социальное страхование, система социального страхования, единый взнос на обязательное государственное социальное страхование, фонды социального страхования

The system of social insurance is a part of social policy of the state and an important element of the process of economic development, that in its turn influences economic and social security of the citizens and society, creating conditions for social progress.

Key words: social insurance, system of social insurance, single social insurance tax, social insurance funds